

Waarom MKB?

De Nederlandse middelgrote en kleine bedrijven vormen samen de banenmotor van ons land. De cijfers spreken voor zich. Er zijn zo'n 3 miljoen voltijdsbanen in het MKB. Daarmee levert het MKB binnen het Nederlandse bedrijfsleven ongeveer 70% van de werkgelegenheid en meer dan 60% van de toegevoegde waarde. Alle reden om u in Lochemse Zaken te informeren over het MKB in Lochem! (Bron: Staat van het MKB, jaarbericht 2016)

Iets voor u?

Lochemse Ondernemersavond

16 november vanaf 19.30 uur bent u welkom op de Lochemse Ondernemersavond. Kom kijken en luisteren naar het ondernemerspanel met hoofdgast René van der Gijp, Bert van Losser, Hendrik Jan Lovink en Ronnie Degen. Zie ook pagina 3.
www.lochemseondernemersavond.nl

Tapasbijeenkomsten

Wat kan de gemeente samen met u doen om het ondernemersklimaat nog verder te verbeteren? Wethouder Ingrid de Pagter nodigt u uit om hierover met u van gedachten te wisselen, onder het genot van heerlijke tapas. Zie ook pagina 2.

Nieuwjaarsreceptie 2018

Misschien wat vroeg om er nu al bij stil te staan: de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Lochem. Een uitstekende gelegenheid om te netwerken, in gesprek te gaan met raadsleden en wethouders en te horen wat er in het nieuwe jaar op het programma staat. Als ondernemer in onze gemeente bent u van harte welkom. De receptie is op 8 januari 2018, dus noteer de datum alvast. Eind december vindt u de uitnodiging op www.lochem.nl.

Toekomstvisie van 3 ondernemersverenigingen:

Hoe ziet MKB Lochem er over 10 jaar uit?

De gemeente Lochem telt maar liefst 1600 MKB'ers. Zij zijn de motor van onze lokale economie, die voortdurend in beweging is. De voorzitters van de ondernemersverenigingen van Almen, Gorssel en Lochem kijken in hun glazen bol en geven hun toekomstvisie op het midden- en kleinbedrijf.

Geert de Groot

Hoe ziet het MKB er over 10 jaar uit?

"De winkel moet leuk zijn, de kwaliteit goed en winkeliers moeten hun klanten echt willen helpen," zegt Charles de Mari van Gorssel Buitengewoon. "Ik verwacht dat klanten meer fan zullen moeten worden van de winkel." Jaap Matthijssen van de Lochemse Ondernemersvereniging (LOV) beaamt dit: "Voor elk winkelgebied zullen we een plan moeten hebben om consumenten te blijven trekken. Het wordt onze specialiteit om hen te verleiden om hun geld in Lochem te besteden. Daar zal het MKB sterk op moeten sturen." Almen verwacht een toename van het toerisme door de komst van Museum STAAL en de herbestemming van de brandweerkazerne. Geert de Groot van Ondernemersvereniging Almen: "Voor ons is het belangrijk het authentieke karakter van ons dorp de komende 10 jaar te versterken en te behouden."

Wat is de rol van een ondernemersvereniging bij het ontwikkelen van een sterk MKB?

"Leden ondersteunen, verbinden en belangen vertegenwoordigen naar instanties en overheid," antwoordt Jaap Matthijssen. "Een goede ondernemersvereniging kan haar leden op sommige punten ontzorgen door een schakel te zijn. Dit vraagt kennis, vertrouwen en een professionele inzet vanuit de vereniging." Volgens Charles de Mari zit het ondersteunen van ondernemers vooral in het benutten van het gezamenlijke netwerk en beschikbare kennis. Geert de Groot noemt initiëren een belangrijke rol, naast verbinden en contacten leggen. "Neem de herbestemming van de brandweerkazerne aan het dorpsplein. Na signalen dat een nieuwe brandweerauto niet in de huidige garage zou passen, wisselden de ondernemersvereniging, de brandweerpost Almen, Vereniging Almens Belang en de gemeente in een vroeg stadium ideeën uit. Mooi resultaat is dat de gemeenteraad in oktober heeft ingestemd met een krediet van 1,1 miljoen euro voor de bouw van een kazerne op een nieuwe locatie."

Wat verwacht de ondernemersvereniging nodig te hebben van de gemeente Lochem?

"Hoe bloeiender het MKB," zegt Jaap Matthijssen, "des te meer inwoners en bezoekers. Het is belangrijk dat we elkaars behoeften goed kennen. Ondernemers werken in een 24/7 economie. We hebben bij

Charles de Mari

de gemeente mensen nodig die goed vanuit ondernemersoogpunt kunnen denken. Verder is het nodig dat de gemeente zich blijft inspannen voor een goed vestigingsklimaat." Charles de Mari verwacht veel van partnerschap: "De gemeente heeft een faciliterende rol. Laat de gemeente niet alleen naar wetgeving kijken, maar vooral naar wat nodig en mogelijk is. De gemeenschappelijke belangen, zoals groei en werkgelegenheid zijn groot." Geert de Groot juicht de komst van de MKB-manager toe: "Contact leggen met de gemeente is makkelijker geworden en we hopen dat dit zo blijft."

Jaap Matthijssen

Wat doet de ondernemersvereniging concreet om het ledenaantal op peil te houden/te vergroten?

Ondernemersvereniging Almen organiseert jaarlijks vier à vijf ondernemerscafés, waarbij leden steeds bij een andere ondernemer op bezoek gaan. Geert de Groot: "Naast een interessant bedrijfsbezoek is er volop ruimte om te netwerken. Verder benaderen we nieuwe Almense ondernemers om lid te worden." Dat laatste is ook voor de LOV een belangrijk punt. "We willen leden laten zien wat we doen, wat we hebben gedaan en waar we naartoe willen, zowel op korte als lange termijn," aldus Jaap Matthijssen. In Gorssel zijn de ledenbijeenkomsten deels bedoeld om te netwerken, maar ook voor zaken als ontwikkeling van evenementen en lokale activiteiten.

GemeenteSchrijver

Gedurende het jaar vindt u in het Gemeente-nieuws in de Berkelbode zeer korte verhalen van onze gemeenteschrijver A.L. Sniijders. De zogenaamde zkv's gaan over opmerkelijke gebeurtenissen in de gemeente Lochem. Speciaal voor Lochemse Zaken schreef hij dit zkv.

Kaas

Ik ben niet eenkennig, ik gebruik alle winkels die er zijn. Ik let niet speciaal op de prijs. Aldi bezoek ik bijvoorbeeld graag als ik een

schip wil zien uit een onbekende stad. Bij Aldi kun je tijdens het winkelen naar buiten kijken – de kans dat je een avontuurlijk schip ziet, is groot. Een ijsje koop ik graag als het gemaakt is door een gemeenteambtenaar die met succes een cursus ijsmaken heeft gevolgd. Een boek koop ik bij de boekhandel, omdat ik niets wil kopen via de computer. Bij Aldi koop ik trouwens niet graag kattenbrokjes, want mijn katten prefereren de brokjes van Lidl, die het ook wint met zijn brood uit eigen bakkerij. Dus broodjes en brokjes moeten het opnemen tegen de enorme schepen op het Twentekanaal. De parkeerplaats van Albert Heijn is niet zo geschikt voor mijn auto, het is er te nauw. Maar als ik op de fiets ben, heb ik niets te klagen.

Op dinsdag ben ik vaak op de fiets in Lochem. Dan koop ik kaas op het plein naast Albert Heijn. Die mobiele kaashandel is zo goedkoop dat ik de prijs niet wil vergallen door dure brandstof te gebruiken. Bovendien is de kraam vaak getuige van spanning onder de klanten, je kunt er iets leren. Dat komt door de twee rijen. Er zijn twee verkopers naast elkaar, er vormen zich op natuurlijke wijze twee rijen. Niemand weet of er regels zijn. Mag je van rij wisselen als ze niet even snel kleiner worden? Er zijn mensen die voortdurend hiphoppen en daarmee kwaadheid veroorzaken. Er ontstaan felle woordenwisselingen en zelfs handtastelijkheden. Ik heb zelf eens een oude man die zich onterecht tussen mij en de toonbank wurmde, sissend 'vuile klootzak' genoemd. Hij was veel dikker en kleiner dan ik, en bekleedde in z'n werkend leven zeker een hogere functie, maar ik vertrouwde erop dat ik hem in geval nood toch wel tegen de grond zou kunnen slaan. Het kwam niet zover, en toen hij was verdwenen met vier ons komijnekaas, vroeg ik aan de kaasboer of hij ons zonder ingrijpen over straat had laten rollen tot de komst van de ambulance. De man maakte dit vaak mee, maar was zonder zorgen, hij bleek een goede afweging te kunnen maken, er waren nooit ernstige incidenten. Het mannetje en ik ontmoeten elkaar nog regelmatig bij de kaas, maar er gebeurt nooit iets, de natuur helpt ons – we herkennen elkaar niet meer.

MKB in Lochem

MKB-manager verkent MKB Lochem

De functie van MKB-manager is ontstaan in het kader van de Economische Agenda 2017-2018. Doel van de functie is om de lokale economie gezond te houden. Hans Wennekes begon op 1 maart 2017 als MKB-manager. Hij peilde waar de ondernemers in Lochem het meeste behoefte aan hebben.

MKB-manager Hans Wennekes is de spil tussen MKB'ers en de gemeente Lochem

“In gesprekken met verschillende ondernemersverenigingen en ondernemers heb ik gehoord dat zij graag meer willen weten over subsidiemogelijkheden en over wat regels en procedures zijn voor de organisatie van evenementen,” geeft Hans Wennekes aan. “Die informatie kunnen ze natuurlijk snel krijgen. Verder zijn er in enkele kernen ondernemers die graag willen groeien, in de zin van bedrijfsuitbreiding en huisvesting voor starters en groeiers. Samen met hen bekijk ik de mogelijkheden voor bijvoorbeeld huisvesting, zodat ze die groei ook kunnen realiseren.”

Resultaten

Hans Wennekes noemt een aantal eerste resultaten die zijn bereikt. Zo worden de parkeerproblemen in Gorssel structureel opgepakt door een team van ondernemers, inwoners en ambtenaren. In Lochem komt het Centrum Voor Jong Ondernemerschap (CVJO) steeds dichterbij nu de financiering in een afrondende fase zit. Ook is het opnieuw gelukt om op 16 november de Lochemse Ondernemersavond te organiseren met een interessant programma, waar alle ondernemers elkaar kunnen treffen.

Kansen

Hans ziet mooie kansen voor het MKB in onze gemeente: “De grootste kans die ik zie betreft het versterken van onze kernen, zodat bewoners en bezoekers fijn vertoeven en het unieke van onze regio positief ervaren. De economie groeit en in onze gemeente zien we dat er behoefte is aan nieuwe medewerkers en huisvesting, zowel voor bedrijven als voor inwoners. Ook merk ik dat ondernemersverenigingen graag andere verenigingen willen leren kennen en van elkaar leren. Het is juist mijn rol om partijen bij elkaar te brengen, zodat we in kaart hebben wat er speelt, kennis delen en samen slimme oplossingen kunnen bedenken.”

Trends in het MKB

Voor elke ondernemer is het belangrijk om vooruit te (blijven) kijken. Welke keuzes maakt ‘de consument’? Waar is ‘de klant’ naar op zoek? Een speurtocht op internet levert al snel veel informatie op over de ontwikkelingen in het MKB en kansen voor ondernemers om hierop in te spelen.

Beleving

Consumenten hebben vaak al genoeg spullen. Ze zoeken steeds vaker naar manieren om hun kostbare tijd zinvol te besteden. Door te shoppen bijvoorbeeld. Goede kennis van het assortiment en de juiste expertise bij het personeel zijn daarom cruciaal. Belangrijk is ook wat er in de winkel te beleven valt. De winkel kan bijvoorbeeld een plek zijn waar de klant iets kan leren over een product en de toepassingen. Of biedt de mogelijkheid klanten te laten proeven, ruiken en voelen om tot een goede keuze te komen.

Vermaak en verkoop

De verschuiving van fysieke winkels naar online is een feit. Toch zijn winkelende consumenten niet alleen op zoek naar beleving en vermaak. Ze zoeken ook producten en transacties. Een gezonde mix tussen transacties en attractiegericht winkelen is dus belangrijk in winkelgebieden. De gemeenten ondersteunt dit door het bieden van een goede infrastructuur, zoals veilige en goed verlichte winkelgebieden en bedrijventerreinen, en door bijvoorbeeld flexibel om te gaan met beleid rond openingstijden en parkeren.

Investeren in duurzaamheid

Duurzame energie is een sterke groeiemarkt. Steeds meer bedrijven wekken energie op voor eigen gebruik, leveren terug aan het net of aan hun bureaus. De gemeente Lochem is onderdeel van de Cleantech Regio, die de ambitie heeft om in 2030 energieneutraal te zijn. De regio investeert fors in energieneutrale productie en het creëren van cleantechbanen, maar ook in onderwijs en innovatie in kennisnetwerken. www.cleantechregio.nl

Flexibel ondernemen

Bedrijven willen zich onderscheiden van andere bedrijven. Soms is het moeilijk om concurrentievoordelen vast te houden. Dan komt het op andere waarden aan die een bedrijf aan klanten biedt, zoals hergebruik van materialen en producten, variabele openingstijden en bereikbaarheid 's avonds en in het weekend. Dit lukt onder andere door innovatief te zijn en slimmer gebruik te maken van ICT, internet en communicatie.

Uitnodiging aan ondernemers

Tapas-ontmoetingen over lokale economie

22 november 16.30-18.00 uur **Loetje, Gorssel**

6 december 16.30 - 18.00 uur **Witkamp, Laren**

Ben u ondernemer in Lochem en komt u in de dagelijkse praktijk zaken tegen waarvan u denkt: **Dit wil ik wel eens aankaarten bij de gemeente Lochem?** Als gemeente zijn we geïnteresseerd in wat u als ondernemer bezig houdt en wat wij in samenwerking met u kunnen doen om het ondernemersklimaat in onze gemeente nog verder te verbeteren. **Spreek u dit aan? Dan bent u van harte welkom tijdens een van de tapas-ontmoetingen met wethouder Ingrid de Pagter.**

Wethouder Economische Zaken Ingrid de Pagter: “De gemeente Lochem staat op de 3e plaats in de ranglijst ‘ondernemers vriendelijkste gemeente’ van de Stedendriehoek/ NW-Veluwe. Het is geweldig dat we als gemeente deze waardering van onze ondernemers krijgen. Dat betekent echter niet dat we stil blijven zitten. Daarom hoor ik graag van onze ondernemers wat er nog beter kan. Want alleen als we elkaar goed informeren, kunnen we schakelen en samenwerken aan een gezonde lokale economie en weet ik of we op koers zijn met onze Economische Agenda.”

Per ontmoeting is er plek voor 12 ondernemers.

Aanmelden kan via www.lochem.nl/tapasontmoetingen.

Graag tot ziens!

MKB motor voor werkgelegenheid

Per 1 januari 2017 telt onze gemeente 3.400 bedrijven, variërend van zzp'ers tot multinationals. Opnieuw blijkt dat de meeste banen in Lochem te vinden zijn in het MKB. Alle reden dus voor de gemeente en het bedrijfsleven om hier energie in te steken. In vergelijking met de cijfers vorig jaar bleef de werkgelegenheid stabiel. Alleen de groothandel liet een lichte daling zien. (Bron: PWE)

Branche	Aantal arbeidsplaatsen	
1. Gezondheidszorg	2.570	(17,8%)
2. Industrie	2.420	(16,8%)
3. Zakelijke dienstverlening	1.820	(12,6%)
4. Detailhandel	1.770	(12,2%)
5. Landbouw	1.660	(11,4%)
6. Horeca	910	(6,3%)
7. Onderwijs	710	(4,9%)
9. Overige dienstverlening	600	(4,1%)
8. Groothandel	540	(3,7%)
10. Bouwnijverheid	540	(3,7%)
11. Openbaar bestuur & nutsbedrijven	460	(3,2%)
12. Vervoer	330	(2,3%)
13. Financiële instellingen	150	(1,0%)
Totaal	14.480	(100%)

Voor uzelf beginnen?

De gemeente Lochem heeft werkgelegenheid en ondernemerschap hoog in het vaandel staan. De afgelopen jaren heeft de gemeente geparticipeerd in het programma **IkStartSmart**, een initiatief van de Kamer van Koophandel en de provincie Gelderland. **Twintig lokale starters in onze gemeente hebben al gebruik gemaakt van deze regeling. Wilt u een bedrijf starten of kent u zo iemand?**

In 2017 en 2018 is het mogelijk om kosteloos deel te nemen aan het programma Basis van de Kamer van Koophandel. Dit programma is voor ondernemers die maximaal vier jaar geleden hun eigen bedrijf hebben gestart of voor mensen die hier serieuze plannen voor hebben. De gemeente vergoedt de eenmalige bijdrage van € 150. Daarvoor krijgt u begeleiding van een vaste KvK-adviseur. Samen met deze adviseur maakt u een plan van aanpak. Om uw ondernemersvaardigheden te testen maakt u aan het begin en het eind van een programma een ondernemerstest. Tijdens het programma kunt u deelnemen aan diverse interessante netwerk- en themabijeenkomsten.

Meer weten?

Neem contact op met de MKB-manager via mkbmanagers@lochem.nl www.ikstartsmart.nl

Lochemse Ondernemersavond 2017

Meld u nu aan via www.lochemseondernemersavond.nl

‘Humor en ondernemerschap’

Wie kent niet de aanstekelijke lach van oud-profvoetballer en voetbalanalist René van der Gijp? Hij weet als geen ander hoe lang de weg naar succes is en gaat hierover tijdens het ondernemerspanel ‘Humor en ondernemerschap’ graag in gesprek met Hendrik Jan Lovink en Ronnie Degen (eigenaren Feestfabriek) en Bert van Losser, sportverslaggever bij RTV Oost. Samen laten zij zien dat je met humor (bijna) alles overwint.

“De echte ondernemers zitten 16 november niet thuis voor de buis, maar in de zaal!”

De Lochemse Ondernemersavond is een unieke avond die wordt georganiseerd door en voor ondernemers in de gemeente Lochem. Om elkaar te leren kennen, te horen wat er speelt en mogelijkheden te verkennen. Wat maakt ondernemen zo leuk? Hoe zorg je als ondernemer dat je energie overhoudt voor andere dingen in het leven? Hoe helpt humor daarbij? Kom het beleven op 16 november tijdens het ondernemerspanel ‘Humor en ondernemerschap’ bij Witkamp in Laren! Deelname voor leden van de ondernemersverenigingen en netwerkclubs in de gemeente Lochem is gratis. Bent u geen lid en wilt u erbij zijn? Dan is de toegang €10 (te voldoen bij de entree) en bent

u natuurlijk hartelijk welkom. Want de jaarlijkse Lochemse Ondernemersavond mag u zeker niet missen. Graag vooraf even aanmelden via www.lochemseondernemersavond.nl.

Ronnie Degen

Hendrik Jan Lovink

Ingrid de Pagter

“Lid zijn van een ondernemersnetwerk maakt ondernemen makkelijker en leuker. Ervaringen uitwisselen, van elkaar leren, horen wat er speelt binnen een club of vereniging en het verbreiden van de eigen horizon. Dat zijn voor veel ondernemers redenen om lid te worden van een netwerk. Samen sta je altijd sterker en is het makkelijker om belangen kenbaar te maken, bijvoorbeeld bij de lokale politiek of bij de gemeente. Als wethouder hoor ik graag wat ondernemers zoal bezighoudt en wat we samen kunnen doen om de kernen in de gemeente nog leefbaarder te maken. Ik kom graag bij ondernemers langs, maar nodig ze ook graag uit voor de tapasbijeenkomsten die we in november en december organiseren!”

Bert van Losser

De Lochemse Ondernemersavond wordt mede mogelijk gemaakt door de ondernemersverenigingen en netwerkclubs, in samenwerking met de gemeente Lochem.

Ondernemersverenigingen

Ondernemersvereniging Almen

Aantal leden: 60 | Soort leden: MKB | Website: almen-info.nl/cms/nl/content/ondernemers

Stichting Ondernemersbelangen Eefde

Aantal leden: 35 | Soort leden: MKB
Website: ondernemers-eefde.nl

Ondernemersvereniging Harfsen

Ondernemersvereniging Harfsen

Aantal leden: 36 | Soort leden: MKB | Website: harfsen.nl/ondernemers-vereniging-harfsen

Larense Ondernemersvereniging

Aantal leden: 151 | Soort leden: MKB, agrarische bedrijven | Website: larengelderland.nl/verenigingen/overig/larense-ondernemersvereniging.html

Lochemse Ondernemersvereniging LOV

Aantal leden: 100
Soort leden: MKB | Website: eigenzinniglochem.nl/ondernemer

Barchemse Ondernemersvereniging BOV

Aantal leden: 47
Soort leden: MKB en ZZP
Website: barchem.org

Ondernemersvereniging Epse

Ondernemersvereniging Epse

Aantal leden: 30 | Soort leden: MKB
Website: ovepse.nl

Ondernemersvereniging Gorssel Buitengewoon

Aantal leden: 150 | Soort leden: MKB
Website: gorssel.nl/ondernemers

Ondernemersnetwerken

Achterhoek Netwerk

Aantal leden: 55 | Soort leden: MKB
Website: www.achterhoeknetwerk.nl

Lochem in Bedrijf

Aantal leden in gemeente
Lochem: 118 | Soort leden: 60% MKB, 30% zzp, 10% industrie
Website: ondernemersinbedrijf.nl/lochem

Industriële Kring IKL

Aantal leden: 53 | Soort leden: bedrijven met meer dan 5 medewerkers
Website: industrielekringlochem.nl

Centrum voor Jong Ondernemerschap in Lochem in de maak

Najaar 2016 stemde de gemeenteraad in met de Economische agenda 2017-2018. Het bevorderen van ondernemerschap is een belangrijk agendapunt. MKB-manager Hans Wennekes ging aan de slag met het opzetten van het Centrum voor Jong Ondernemerschap in Lochem. Hij vertelt over de stand van zaken.

Wat is een Centrum voor Jong Ondernemerschap?

“Een platform waarbinnen startende ondernemers, zzp'ers en freelancers een professionele werkomgeving vinden, maar ook elkaars kennis en ervaring met elkaar kunnen delen. Daarnaast is het de plek waar studenten en afgestudeerden samen werken met jonge ondernemers aan opdrachten in de regio.”

Wat heeft een CVJO te bieden?

“Een stevige community die ontstaat dankzij de samenwerking van jonge ondernemers onderling en met het zakelijk netwerk in de regio. En ruimte om te werken in een open kantooromgeving met alle faciliteiten die een ondernemer nodig heeft. Een ervaren ondernemer zal de jonge ondernemers dagelijks

begeleiden waar nodig. Ook kunnen ondernemers hulp inroepen van aangesloten partnerbedrijven.”

Komt er in onze gemeente ook een CVJO?

“Die komt er zeker.”

Wanneer?

“Dit hangt af van de snelheid waarmee de financiering rond is. Rabobank Noord- en Oost Achterhoek en de gemeente Lochem hebben hun bijdragen reeds toegezegd. We streven ernaar om begin 2018 de deuren te openen.”

Waar?

“Dat zal in ieder geval in de stad Lochem zijn. Daarnaast zoeken we mogelijkheden om in de kernen voorzieningen te creëren voor startende ondernemers. We hebben al verschillende locaties bezocht en bekeken. Een paar hiervan voldoen aan de wensen en kunnen we ook op korte termijn betrekken.”

Hoe kunnen ondernemers meer informatie krijgen?

“Zij kunnen mij bellen of mailen. Ondernemers en starters kunnen een afspraak met mij maken om op het gemeentehuis of op locatie te praten over bedrijfsplannen en initiatieven. Vanaf eind januari gaan we werken met vaste inloopspreekuren. Die zullen we op de website van de gemeente Lochem aangeven. Ik vertel ze dan graag meer over het CVJO.”

e-mail: mkbmanagers@lochem.nl,
telefoon (0573) 28 92 22

Lochem besteedt ondernemersvriendelijk aan

Samen met andere gemeenten in de regio Stedendriehoek, VNO NCW, Bouwend Nederland en MKB Nederland Midden heeft de gemeente Lochem onder de noemer Ondernemersvriendelijk Aanbesteden Stedendriehoek de vrijheid om zelf lokale leveranciers te selecteren voor kleinere opdrachten.

Ruggesteun voor ondernemers

Kampt u met financiële problemen of schulden? Dan kan de gemeente u adviseren en ondersteunen.

Als zelfstandig ondernemer kunt u in (tijdelijke) financiële problemen komen. Soms zijn die zo groot dat het voortbestaan van uw bedrijf in de knel komt. Mogelijk kunt u dan een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). Deze regeling is er om ondernemers bij te staan.

Het Plein Zutphen voert deze regeling voor de gemeente Lochem uit en kan u als ondernemer helpen. Met advies en een goed gesprek. Maar ook financieel, bijvoorbeeld via een lening, krediet of een aanvulling op uw inkomen.

Vragen?

Heeft u vragen over financiële ondersteuning als ondernemer? Neem contact op met de adviseurs van Het Plein (maandag t/m donderdag 9.00-10.00 uur) via (0575) 59 57 00.

www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bijstand-voor-zelfstandigen-bbz

Subsidie voor duurzame investeringen

Investeert u in duurzaamheid? Met de investeringssubsidie duurzame energie (ISDE) van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland kunt u subsidie krijgen voor een deel van de investeringskosten. Bijvoorbeeld als u van plan bent om te investeren in een warmtepomp, zonneboiler, biomassaketel of pelletkachel. Binnen de SDE-regeling wordt per kWh (kilowattuur) opgewekte stroom, warmte of per m3 groen gras de top gesubsidieerd die onrendabel is. Aanvragen kan nog tot en met 31 december 2017.

www.rvo.nl/subsidies-regelingen/investeringssubsidie-duurzame-energie

Benut subsidiemogelijkheden

Er bestaan verschillende subsidiemogelijkheden voor het MKB. Vaak worden de regelingen onvoldoende benut en het is natuurlijk jammer als u geld laat liggen. Bijvoorbeeld voor startende ondernemers of voor innovatieve ideeën zijn subsidies mogelijk. www.ondernemersplein.nl

Houdt u zich aan de Banenafpraak?

Volgens de Participatiewet moeten werkgevers met meer dan 25 werknemers (of: 40.575 verloonde uren) een percentage mensen met een ziekte of handicap in dienst nemen: het quotum arbeidsbeperkten. Voldoet uw bedrijf niet aan de wet, dan kan het zijn dat u vanaf 2019 een quotumheffing van € 5000 per niet-ingevoerde arbeidsplaats per jaar moet betalen.

www.uwv.nl/werkgevers/werknemer-met-uitkering/werknemer-heeft-wajong-of-valt-onder-participatiewet/detail/banenafpraak

Kennis inschakelen via het MKB Loket

Heeft u een project waarvoor u specialistische kennis nodig heeft? Wilt u investeren in verandering? Wilt u innovaties toepassen? Het MKB Loket helpt u met de ontwikkeling van uw onderneming. Hogescholen en universiteiten kunnen daarvoor een beroep doen op enthousiaste studenten en deskundige professionals. www.mkb servicedesk.nl

Vergunning nodig?

Wanneer u een vergunning nodig heeft, hangt af van de grootte van uw bedrijf en de aard van de productie. Voor grotere industriële bedrijven is een omgevingsvergunning milieu bijvoorbeeld verplicht. Maar ook een agrarisch bedrijf, cafetaria, autobedrijf of bakkerij moet deze vergunning hebben. Soms is een melding voldoende. Doe daarom de vergunning-check! www.omgevingsloket.nl

Evenement organiseren?

Dan heeft u mogelijk een evenementenvergunning nodig die u direct online kunt aanvragen via het digitaal loket op www.lochem.nl. Soms heeft u voor een evenement meerdere vergunningen nodig. Vragen? Neem contact op met Monique Hazewinkel of Carla Groenendijk van de gemeente Lochem, (0573) 28 92 22.

COLOFON

Lochemse Zaken is een nieuwsbrief van de gemeente Lochem. Met actueel nieuws en informatie over het lokale bedrijfsleven wil de gemeente ondernemers en andere beslissers inspireren en informeren.

Bent u ondernemer en heeft u vragen over economische zaken in Lochem? Bedrijfscontactfunctionaris **Cor Bernard** en MKB-manager **Hans Wennekes** staan u graag te woord, telefoon (0573) 28 92 22. www.lochem.nl

Oplage: 3.200 | Tekst, coördinatie en interviews: Plzant communicatie, Barchem | Vormgeving: Mo Middag, Lochem

Lochemse Zaken is gedrukt op papier met het FSC-keurmerk. De Forest Stewardship Council is een internationale organisatie die zich inzet voor verantwoord bosbeheer. Voor de verzending worden recente gegevens van de Kamer van Koophandel gebruikt. Adreswijzigingen kunt u doorgeven aan uw Kamer van Koophandel.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de gemeente Lochem. De gemeente Lochem is niet aansprakelijk voor schade die mogelijk het gevolg zou kunnen zijn van verkeerde gegevens.